

THE COMMENTARIES OF SR FRANCIS VERE

SLAG VAN OOSTENDE (3)

In de morgen viel de vijand ons aan met twee kanonnen die ze in de nacht geplaatst hadden op een kleine hoogte aan de westelijke overzijde van het water, en nagenoeg op één vierde van de afstand tot hun fort "Grootendorst". Vanuit dat fort beschoten ze ons ook nog verder gedurende de ganse dag, wat onze versterking vernielde en onze troepen verplichtte zich terug te trekken in de loopgraven.

Eén uur vóór zonsondergang zagen we troepenbeweging van het Albertusfort naar Grootendorst. Ik dacht aan een aanvalspoging op de redoute in het avondduister, vóórdat de bres hersteld was. Het water was naar ebbe toe, en dit diende hun zaak.

Ik zag ook hun vooruitgang, en het feit dat er geen mogelijkheid tot het behoud van die plaats was, en daarom trokken we ons terug, met de schijn dat we uit die plaats gedreven waren. Daarop zette ik in de avondschemering mijn mannen aan het werk om de bres te dichten, in de hoop dat dit zou toelaten om de plaats te houden.

Aan een officier met tachtig man gaf ik bevel om die plaats veilig te bewaken, zo de vijand wilde over het water komen.

In dat geval moesten zij terugtrekken naar de Z-W redoute en daar weerstand bieden. Deze bevelen werden niet opgevolgd door de officier, en rond twee uur in de nacht vielen onze troepen de vijand aan.

De vijand, sterk in getal en overtuigd van de overwinning, vervolgde zijn weg. Zo was hij met de vijand in een gevecht gekomen, eerder dan hij zich met zijn troepen tijdig had kunnen terugtrekken.

Dit is een fout die velen in die gevallen begaan, en die tot hun eigen ondergang leidt. Een schrik dat hun eigenwaarde in vraag zou gesteld worden, deed hen vechten tegen een veel sterkere vijand, zonder doel, noch hoop op een overwinning.

Deze van de redoute wachten op de terugkeer van hun mannen die door de vijand voortdurend achtervolgd waren nadat hij vaste grond onder de voeten kreeg. In zoverre kwamen ze nader tot de redoute en daar de bres nog open lag, kwamen ze binnen en overvielen onze manschappen.

Onze troepen vochten verder in plaats van weg te vluchten, en anderen werden ingehaald vóórdat ze over de palissades van de redoute kwamen. Zo verloren we het grootste deel van onze piekeniers, en weinig of geen soldaten konden in de donkere nacht ontsnappen.

Na het gegeven alarm om de troepen te volgen, haastte ik me naar de Z.W.-redoute waar ik die verspreide manschappen aantrof, terwijl de vijand hen volgde op hoop van succes.

Op de andere zijde van de rivier, aan de noordwacht, met het voordeel van de bank had ik musketiers geplaatst die de flanken en de achterhoede van de aanvallers onveilig maakten.

Wanneer de proviandering van de stad kwam, herversterkte ik de wacht in de voornoemde redoute, en ten gevolge van moeilijkheden om over de krekken te komen, trokken zij terug naar de ingenomen redoute.

HET VERVOLG VAN HET BELEG VAN OOSTENDE...

hier eindigt, of eerder, hier breekt Sir Francis Vere zijn commentaar af, alhoewel hij nog lange maanden gouverneur van Oostende bleef.

Was het omdat hij de noodzaak niet meer inzag om de wereld verslag uit te brengen? Die omgevende wereld was nochtans ooggetuige van wat hij deed.

Was hij in de mening dat, zo goed geweten door velen, anderen de relatie verder zouden zetten wanneer de wereld het nodig achtte, of wat anders was de reden?

Ik vind dat zijn pen niet verder geschreven heeft: misschien waren er vele dingen, door hem uitgevoerd, de observatie waard, en omdat de lezer misschien het einde van het verhaal verwacht, zal ik hier de hoofdzaken opsommen, in zoverre dat we Sir Francis Vere met eer een verbintenis ontnemen, en hem bevrijden van die taak. Dit, eerder omdat ik denk, dat dit de laatste consequente daad was waaraan hij was begonnen.

Generaal Vere paste in het toneel waar later een bloedige tragedie werd opgevoerd, maar hij gaf een bewijs van zijn overtuiging niettegenstaande dat het vijandelijk kanon hem getroffen had.

Dit vijandelijk kanon kon hem niet tot overgave dwingen, maar door een fout was hij tot terugtrekken gedwongen.

Op 14 augustus werd hij aan het hoofd getroffen door een kanonkogel, en werd hij overgebracht naar Zeeland.

Dit was aan de vijandelijke oren niet ontsnapt, en zij bazuïnden hun vreugde uit. Met kanonschoten hoopten zij nu de harten van de belegerden met terreur en consternatie te overstelpen, en hen de overtuiging te ontnemen.

Voor de stoere Engelse soldaten die zagen hoeveel schoten dagelijks op de stad afgevuurd werden - de belegeraars hadden niet minder dan 35.000 kanonschoten gelost-, en volhoudend aan het verhaal dat allen nog niet verslagen waren, vonden het verkieslijker hen door hun val in gevaar te brengen, dan hen te beveiligen en te beschermen tegen de furie van het vijandelijk geschut. Zo namen zij dit besluit!

Er was een groen stukje grond in de stad, meestal als marktplaats gebruikt, en die plaats lag iets hoger dan de omringende straten. Hier maakten zij hun ondergrondse verblijfplaats, zowat hetzelfde als wat ze deden op een Z-W stuk grond. Zo dachten ze zich veilig voor de vijandelijke batterijen en verstevigden hun besluit, eerder dan zichzelf te begraven in de putten die ze zelf gedolven hadden.

Hierop veranderden de belegeraars hun taktiek tegenover de Engelse soldaten, die eerder gewonnen waren door fair- dan voor slecht spel. Zij schoten pijlen met brieven in de Engelse kwartieren en beloofden tien stuivers per dag aan hen die met de Aartshertog tegen de stad optrokken.

Deze valsheid die door de Engelsen gehaat werd, deze roep werd door hen gezien als het produkt van hen die al hun poeder verschoten hadden, en bedelden voor een overeenkomst.

En wanneer de Aartshertog toen het besluit zou genomen hebben om het beleg op te heffen, zou de wereld hem dit vergeven hebben, maar wat moest hij doen?

Hij was nabij de Zandheuvel: "Sand-hill" gekomen, de beste plaats tegenover de stad, en had op die manier sedert het begin van het beleg zijn geschut op de beste plaats gebracht.

Zo het mogelijk was om een bres in de verdediging te slaan, was dat de oplossing geweest. Tot hiertoe had dit geen effect opgeleverd, de Sand-hill was nog meer versterkt geworden, inplaats van afgebroken. Op dit ogenblik was het zo vol met kogels geslagen dat er moeilijk nog een schot kon gelost worden dat niet insloeg op een reeds eerder ingeslagen kogel, het was een ijzeren muur geworden waarop de kogels uiteenspatten in stukken.

Ja, de kogels in de wanden waren in zo groot getal dat het onmogelijk geworden was om palissaden op te trekken, alhoewel die palen met ijzer geschoeid waren.

Wanneer zij uiteindelijk een aanval zouden wagen, waren er daarenboven nog zeven palissaden in te nemen alvorens zij tot aan de voet van het hoofdwerk kwamen en ondertussen niet onderschept waren door het springen van één of twee mijnen.

Het hoofdwerk was niet te beklimmen door gewapende soldaten en dertien kanonnen in het contrescarp schoten met "geketende" schoten het roestige ijzer naar de Sand-hill indien dit nodig werd.

Het terugtrekkend tij werd in het oog gehouden, en zij zagen ook dat de musketiers in de halve maan van het contrescarp hen een goede verwelcoming zouden geven, zodat zij zouden kunnen vergeten terug naar het kamp te komen.

Niettegenstaande al die moeilijkheden was er geen advies van de oude kapiteins tegen de koppigheid van de Staten van Vlaanderen, die om leven in het beleg te houden, één miljoen kronen aan de Aartshertog gaven, eerder dan hem van de stad weg te trekken.

Zo nam hij het besluit en zwoer hij dat hij niet van de tafel zou opstaan waaraan hij zat, alvorens dezen van de stad hem bedienden; maar zij aan de andere zijde, zeiden dat zij hem het eten zo warm zouden opdienen dat hij zijn vingers zou verbranden.